

7
V. C. T

SACERDVS MAXIMA
M. D. M. I. TAVROBOLIO
CRIOBOLIOQVE REPETI
TO. DIIS. OMNIPOTENTI
BVS. M. D. ET. ATTI
ARAM. DICAUIT
NONIS APRILIBVS
FL. MEROBAVDE
V. C. ITERVM
ET. FL. SATVRNINO
V. C. CONSS. (1)

8

MATRI DEVM MAGNAE IDEAE (2)
SVMMAE PARENTI HERMAE
ET ATTIDI MENO TYRANNO
INVICTO CLODIVS HERMOGENIA
NVS CAESARIVS V. C. PROCONS
AFRICAЕ. PRAEFEC. VRBIS
ROMAE. XV. VIR. S. F. TAVROBOLIO
CRIOBOLIOQVE PERCEPTO
XIII. KAL. AVG. DIIS. ANIMAE (3)
SVAE. MENTISQVE CVSTODIBVS
ARAM DICAUIT
D. N. GRATIANO AVG. TER
ET . . . AEQVITIO CONSS (4)

9

MHTPI ΘΕΩΝ

ΕΙΣ ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ (5) ΑΝΔΡΩΝ ΦΟΙΒΟΤ ΣΤΕΦΑΝΕΦΟΡΟC CIPET
ΚΡΗCΗΝ ΗΓΑΘΕΟCΤΕ ΔΕΟΝΤΙΟC ΕΝCΟΦΟΙ ΑΝΔΡΕC
ΟC ΜΕΝ ΑΠ' ΑΝΡΟΔΙΗC ΟC Δ' ΑΡ' ΑΠ' ΕCΠΕΡΙΗC
ΟΡΓΙΑ CΤΝΡΕΕΑΝΤΕ ΘΕΑΙ ΠΑΜΜΗΤΟΡΙ ΡΕΙΗΙ
ΚΡΙΟΒΟΛΟΤ ΤΕΛΕΤΗC ΚΑΙ ΤΑΤΡΟΒΟΛΟΙΟ ΦΕΡΙCΤΗC
ΑΙΜΑCΙ ΜΤCΤΗΠΟΛΟΙC ΒΑΜΟΝ ΤΡΕΠΙΘΕCΑΝ

Interpretatio autem retroscriptae Graecae Inscriptionis talis est

MATRI DEVM

XV. VIR. PHOEBI. CORONATVS. SACERDOS
CRESCENS. DIVINVSQVE. LEONTIVS. SAPIENTES. VIRI
ALTER. QVIDEM. AB. ORIENTE. ALTER. VERO. AB. OCCIDENTE
RITVS. SIMVL. PERAGENTES. DEAE. OMNIPOTENTI RHEAE
CRIOBOLII. VICTIMAE. ET TAVROBOLII. OPTIMAE
SANGVINIBVS. SACRIS. ARAM. EREXERE

„ Ex his (subdit Ugonius) duo versus sunt
„ hexametri, & duo pentametri. Habebat à
„ lateribus Cybelem cum arbore pini, & At-
„ tidem cum capitibus Bovum. Mirandum
„ valde est, quomodo humani generis hostis
„ iuxta sanctiorem totius Orbis Basilicam se in-
„ gesserat ad tantam abominationem sacrificio-
„ rum Idololatriæ celebrandam temporibus
„ Christianorum Cæsarum: nec mirandum, si
„ ab aliquo optimo viro malleo aræ ipsæ fra-
„ ctæ, & acervatim sepultæ repertæ sint.

29 Hæc postrema Ugonii conjectura, tot la-
pidibus confirmata, quæ suadebat opinari, sacra
Matris Magnæ, & Idææ peragi consuevisse in
Vaticano, ætate nostra vim demonstrationis ob-
tinuit ex alia celeberrima inscriptione, reperta
in summo colle Lugdunensi Coloniae in Gallia.
Eandem vulgavit, & lectissima, qua pollet,
eruditione exposuit Adm. Rev. Pater Dominicus
de Colonia Soc. Jesu Theologus, multis mihi
nominibus spectatissimus, & singularis benevo-
lentia æque ac doctrinæ causa summopere col-
endus. Ante quinquenium cum Romanas an-
tiquitates secum lustrarem Lugduni non infre-

A quentes, ostendit aram Taurobolii signis inci-
sam, effossam in eo colle, & commentarium
abs se de illa editum, hospitalitatis nostræ tes-
teram pretiosissimam largiri voluit: tum præ
cæteris observandum insinuavit, in illius aræ in-
scriptione hæc verba perspicue legi: VIRES
EXCEPT, ET A VATICANO TRANSTU-
LIT: Id enim de Vaticano colle Urbis Romæ
intelligi oportere disertè tradit, cum in Colonia
Lugdunensi nullus occurrat locus ejusmodi nomi-
ne donatus. In Urbem reversus, cum liber Gri-
maldi mihi oblatum fuisset, memorans inscri-
ptiones jam relatas Matris Magnæ, & Tauro-
bolii, atque Criobolii percepti, locumque
effossionis designans in Vaticano; hac una
B Lugdunensi ara cæterarum usum demonstrari
intellexi, apud Vaticanam Basilicam reperta-
rum. Quin etiam hæc Lugdunensis ostendit,
eam consuetudinem de qua loquitur, transfe-
rendi superstitiosum cultum Idææ Matris, Tau-
robolii, & Criobolii ex Vaticano colle Roma-
norum ad Colonias viguisse sub Antoninis. VI-
RES TAVRI, hoc est (ut cum Salmasio scitè
exponit P. Colonia) cornua ejus animantis, seu
victi-

(1) Corsi 383.

(2) Fabrettus fol. 666. n. 522. ita exprimit M. D. M. I.
ubi etiã versus aliter distinguit, & aptius, ut videtur.

(3) Corsi 374.

(4) Grimaldus in margine hæc addit: Hanc Inscrip-
tionem multo labore exscripsit si propter characteres jam
prope deperditos.

(5) Ita, sed mendose pro ΑΝΔΡΩΝ.